

Adviescollege beroepsreglementering
Subcommissie Ethiek
per e-mail consultaties@nba.nl

Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Antonio Vivaldistraat 2
1083 HP Amsterdam
T 020 301 03 01
nba@nba.nl
www.nba.nl

Datum	Onderwerp	Referentie	Bijlage(n)
Xx januari 2022	Green paper "Moraal versus wet"	Comm MKB	

Doorkiesnummer
020-3010375

Geachte leden van de subcommissie Ethiek,

Graag maakt de Commissie MKB (verder: Commissie) van de gelegenheid gebruik om te reageren op de green paper "Moraal versus wet" (verder: green paper).

De Commissie is van mening dat het goed is dat aan dit onderwerp aandacht wordt besteed. Elke accountant komt bij de dagelijkse werkzaamheden voor dilemma's te staan. Voor het oplossen van dilemma's is niet één antwoord mogelijk. En dat geeft de green paper helder weer. Het biedt de praktijk context over hoe dilemma's ontstaan en handvatten over hoe dilemma's aangevlogen kunnen worden. Verder bevat de green paper goede voorbeelden van dilemma's zonder daar het "antwoord" op te geven. Wel denken wij dat u zich te kort doet door te stellen dat de green paper zich richt op de morele dilemma's van de controlerend accountants bij hun dagelijkse praktijkuitoefening. De Commissie herkent verschillende van de geschetste dilemma's die zeker ook in de praktijk van de accountant werkzaam in het mkb naar voren komen. En wij denken dat dergelijke dilemma's eigenlijk overal spelen, ongeacht de rol die de accountant uitoefent. In de green paper beschrijft u dat er mogelijk op een later tijdstip andere accountantsgroepen aan bod komen. Wij denken dat het belangrijk is om alle accountantsgroepen aan bod te laten en komen en horen graag welke tijdslijnen u voor u ziet. De Commissie kijkt graag mee bij de doelgroep van de samenstellende accountants.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

In de green paper is een van de vragen in hoeverre de accountant consequenties kan c.q. moet verbinden aan dilemma's die de accountant ervaart. De Commissie is van mening dat de accountant bij de controleopdracht toetst aan regelgeving en dat in die zin er geen consequenties verbonden kunnen worden aan dilemma's. Dit omdat iedere persoon en dus ook iedere accountant een eigen moreel kompas heeft, wat ertoe zou kunnen leiden dat het afhankelijk is welke accountant betrokken is bij een opdracht of er een verklaring wordt verstrekt. Iedere accountant heeft dezelfde regels, maar het morele kompas wordt naast de regels ook ingevuld door persoonlijke waarden. Wel kunnen wij ons voorstellen dat de accountant de morele dilemma's bespreekt en de ondernemer nadrukkelijk wijst op mogelijke risico's die verbonden zijn aan bepaalde keuzes. Daarnaast kan de uitwerking van een moreel dilemma naar mening van de Commissie van invloed zijn op de relatie met de klant. Bijvoorbeeld een hogere risico inschatting in het kader van WWFT en wellicht zelfs tot het beëindigen van de klantrelatie op het moment dat de accountant nagedacht heeft over het dilemma waar de accountant mee wordt geconfronteerd en de accountant een probleem met het eigen morele kompas ervaart dat niet opgelost kan worden.

De Commissie vindt het goed dat aan de accountant input gegeven wordt over hoe een dilemma op een modelmatige manier behandeld kan worden. Vaak worden dilemma's

intuïtief afgehandeld, terwijl bij grotere dilemma's een modelmatige aanpak een meer onderbouwde uitwerking oplevert. Wellicht dat de reeds ontwikkelde dilemma-app van de NBA kan ondersteunen bij het informatie verzamelen over hoe accountants over dilemma's denken.

Dat brengt ons op de vraag uit de green paper in hoeverre dilemma's vastgelegd moeten worden in het dossier. Op het moment dat een dilemma van wezenlijke invloed is op de uitvoering van een opdracht is de Commissie van mening dat in het dossier een vastlegging hiervan moet plaatsvinden. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van een van de modelmatige wijze van benaderen van dilemma's. Het is in ogen van de Commissie niet zinvol om alle dilemma's vast te leggen in het dossier omdat dit geen waarde toevoegt aan de uitvoering van het werk.

Als laatste maken wij u attent op de faculty Cultuur, ethiek en gedrag. De Commissie denkt dat het goed is om samen met deze faculty te onderzoeken in hoeverre er nadere ondersteuning kan dan wel moet worden geboden bij dilemma's. Een accountant kan door bepaalde dilemma's zodanig in de knel worden gebracht dat een goede beroepsuitoefening in gevaar komt. En de lessen vanuit een groep van accountants kan op het gebied van dilemma's weer leiden tot meer begrip bij andere groepen accountants. Als accountants is het belangrijk dat meer kennis wordt verkregen over de dilemma's die spelen binnen de beroepsgroep om zo elkaar beter te begrijpen.

Mocht u naar aanleiding van onze reactie vragen hebben, kunt u contact op nemen met de heer F. de Vries. De contactgegevens zijn bij u bekend.

Met vriendelijke groet,
Namens de Commissie MKB

Steeff Visser
Accountant en voorzitter van de commissie

